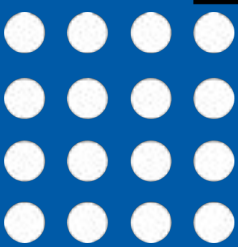

**Deze PowerPoint is bedoeld
voor eigen gebruik, als
naslagwerk behorende bij de
“Werksessie Samen werken aan een
taalvriendelijke bibliotheek”
gegeven op 27 november 2025 voor
Rijnbrink tijdens de Expeditie
Meertaligheid.**

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd, opgeslagen in een
geautomatiseerd gegevensbestand, of
openbaar gemaakt, in enige vorm of op
enige wijze, hetzij elektronisch,
mechanisch, in fotokopie of anderszins
zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van de uitgever, het
lectoraat Meertaligheid & Geletterdheid
van de NHL Stenden Hogeschool
(lectoraatmg@nhlstenden.com).

Samen werken aan een taalvriendelijke bibliotheek

Werksessie Expeditie Meertaligheid Rijnbrink
27 november 2025

Mirjam Günther
mirjam.gunther@nhlstenden.com

1

2

Opwarmertje - Woorden geven aan ...

- Iedereen noteert 3 woorden, elk op een post-it:
 - 1 woord over een moment van **trots** in jouw werk
 - 1 woord over **waarom** je dit werk doet
 - 1 woord dat voor jou de **essentie** van een Taalvriendelijke Bibliotheek vangt
- Bespreek jullie woorden in jullie groepje.

➤ Plenair: rondje woorden noteren. Welke woorden komen overeen?

3

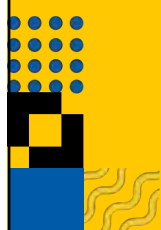
Opwarmertje antwoorden

TROTS

(h)erkenning Educatiedag samenwerking
ontwikkelingen connectie contact opening groei
bakfiets bij elkaar brengen boekenkring Boekstartdag
glimlach blij nieuwkomersonderwijs bijeenkomsten
klantvriendelijk verwondering netwerk samen
kinderboekenfestival resultaat aandacht
Caribisch Nederland zaadje kinderen impact
ontwikkeling verschil ervaring

4

Opwarmertje antwoorden

WAAROM

impact missie taalverbinding passende dienst

betekenis basis **passie** waardering

uitwisseling inspiratie bijdragen toegankelijk

ontwikkeling jonge kind

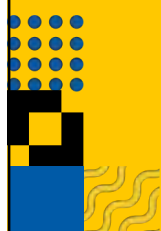
kansengelijkheid leesliefde

verbinden hulpverlening voldoening toevoeging

plek rode draad veelzijdigheid eigenwaarde

5

Opwarmertje antwoorden

ESSENTIE

inclusiviteit respect groeien thuisvoelen

openheid thuis **iedereen** erkenning

verbondenheid aansluiten **welkom**

belangrijk **verbinding**

mogelijkheid bieden welkom voelen

inclusie aandacht

6

Opwarmertje – analyse o.b.v. antwoorden

Wat valt op per thema?

- **Trots:** glimlach, impact, verbinding
-> 'Mensen samenbrengen' en 'impact zien'
- **Waarom:** kansengelijkheid en passie (beide 3x genoemd)
-> 'Kansengelijkheid' en "betekenisvol bezig zijn"
- **Essentie:** welkom (8x genoemd)
-> 'welkom zijn' en 'erbij horen'

Conclusie o.b.v. opwarmertje

De Taalvriendelijke Bibliotheek begint met een fundamentele overtuiging: iedereen hoort erbij en moet zich welkom voelen (**essentie**). Deze overtuiging motiveert medewerkers om te werken aan kansengelijkheid en verbinding (**waarom**), gedreven door passie. De voldoening komt wanneer dit concreet wordt in evenementen en zichtbare impact (**trots**).

7

Opdracht 1 - Centrale waarden en overtuigingen

- **Waarden** zijn de principes die jij als persoon of onderdeel van een groep nastreeft.

Opdracht

In groepjes:

1. Bekijk de woorden die net zijn opgeschreven. Welke vind je belangrijk voor een Taalvriendelijke Bibliotheek?
2. Voeg toe wat je nog mist.
3. Zijn er woorden met hetzelfde thema? Leg deze bij elkaar.

➤ Geef elk groepje woorden een naam: dat is jullie 'waarde':
Bijv. woorden: *open - welkom - laagdrempelig* – begrijpelijk
toegankelijkheid

8

Plenair

- Welke waarden hebben jullie gevonden?
- Welke komen veel voor?
- Welke passen bij jullie eigen opgave?

➤ Welke 3-5 kernwaarden kunnen we hieruit opmaken die de Taalvriendelijke Bibliotheek vormen?

9

Antwoorden opdracht 1 - Waarden

Beide groepen benadrukken sterk:

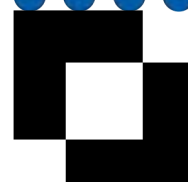
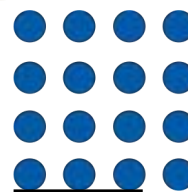
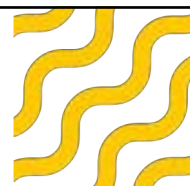
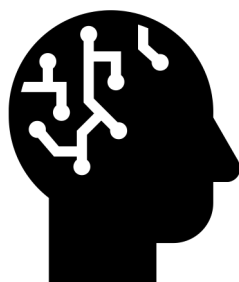
- **Inclusie & Gelijkwaardigheid:** Voor iedereen toegankelijk, zonder oordeel, met respect en erkenning
- **Verbinding & Samenwerking:** Zowel intern (personeel) als extern (partners, doelgroep)
- **Openheid & Toegankelijkheid:** Laagdrempelig, gastvrij, zichtbaar
- **Diversiteit:** In collectie, personeel én bezoekers

Verschillen in benadering

- **Groep 1:** Meer nadruk op de *relationele kant* (gastvrijheid, respect, participatie, activatie)
- **Groep 2:** Meer nadruk op *groei en ontwikkeling* (betekenisvol, integraal denken)

10

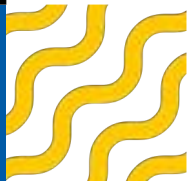
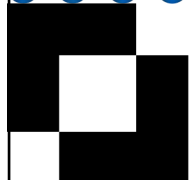
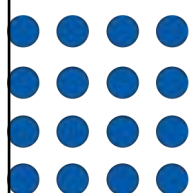
Opdracht 2 - Missie

11

Plenair

- Bekijk in groepjes elkaars tekeningen:
 - Wat komt overeen?
 - Wat is anders?
 - Welke ontwikkelingen zie je in 5, 15 en 25 jaar?
- Maak nu samen één tekening die jullie tekeningen samenvat
- Presenteer deze aan de groep

12

Antwoorden opdracht 2 - Missie

Groep 1: De Bibliotheek als Community Hub

De taalvriendelijke bibliotheek is een alles-in-één ontmoetingsplaats waar:

- Taal breder wordt gezien: lezen + muziek + theater + museum
- Een grotere meertalige collectie beschikbaar is (fysiek én digitaal)
- Zichtbaarheid centraal staat: bewegwijzering in meerdere talen, badges voor personeel
- Het personeel divers is en de gemeenschap weerspiegelt
- Digitale toegankelijkheid wordt uitgebreid
- Focus: concrete, zichtbare veranderingen in het bibliotheekgebouw en aanbod

13

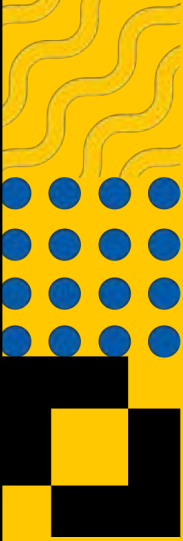
Antwoorden opdracht 2 - Missie

Groep 2: De Bibliotheek als Beweging

De Taalvriendelijke Bibliotheek is een integrale, provinciale beweging waarin:

- "Meertaligheid is de norm" (Meertaligheid & Taalvaardigheid in de maatschappij)
- De doelgroep mede-eigenaar is: "voor/met/door doelgroep"
- Alle niveaus samenwerken: 1 bieb pas, 1 lijn, provincies werken samen
- Kennis, attitude en vaardigheden rondom meertaligheid door alle bibliolagen heen gaan
- Integratie met andere sectoren, bijv. POI
- Het niet alleen gaat om collectie, maar ook om programmering en zichtbaarheid
- Focus: systeemverandering, normverschuiving, samenwerking op groot niveau

14

Hoe ziet de Taalvriendelijke Bibliotheek eruit?

Gebaseerd op input van beide groepen

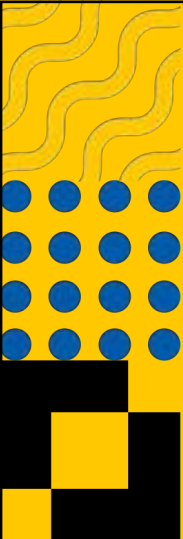
De fysieke ruimte

- Meertalige bewegwijzering en communicatie
- Badges/herkenning voor personeel met taalvaardigheden
- Divers team dat de gemeenschap weerspiegelt
- Een plek die voelt als "voor iedereen" - zonder drempels of oordeel

Het aanbod

- Brede taalbenadering: niet alleen boeken, maar ook muziek, theater, museum-ervaring
- Meertalige collectie: groter en zichtbaarder (fysiek én digitaal)
- Programmering: activiteiten die participatie en co-creatie stimuleren
- Betekenisvolle content: ontwikkeld voor/met/door de doelgroep

15

Hoe ziet de Taalvriendelijke Bibliotheek eruit?

Gebaseerd op input van beide groepen

De organisatie

- Personeel: heeft kennis, attitude én vaardigheden rondom meertaligheid
- Samenwerking: tussen bibliotheken, provincies, én met POIs Integraal: meertaligheid wordt de norm, niet een apart projectje
- Systemen: open en verbonden (1 bieb pas, gedeelde infrastructuur)
- Bestuurlijke verankering: structurele samenwerking met provinciale overheden

De filosofie

- Community-driven: de bibliotheek als ontmoetingsplek en verbinder
- Co-creatie: bezoekers zijn niet alleen gebruikers, maar mede-vormgevers
- Normverschuiving: meertaligheid wordt de standaard, niet de uitzondering
- Bestuurlijke ambitie: verankering in het provinciale beleid ("world peace" = een verbindende, ambitieuze visie waarin taal bruggen bouwt)

16

De Taalvriendelijke Bibliotheek is ...

Gebaseerd op input van beide groepen

... een bibliotheek waar iedereen zich thuis voelt, meertaligheid de norm is, en die samen met de gemeenschap én provinciale partners wordt vormgegeven - niet als project, maar als permanent verankerde manier van werken in het publieke domein.

1. Inclusief: iedereen voelt zich welkom en erkend, ongeacht taal of achtergrond
2. Zichtbaar meertalig: van borden tot collectie tot personeel - diversiteit is de norm
3. Een ontmoetingsplek: niet alleen voor boeken, maar voor cultuur, verbinding en ontwikkeling
4. Co-creatief: bezoekers zijn partners, niet consumenten
5. Bestuurlijk verankerd: structurele samenwerking met provinciale overheidsinstanties en andere bibliotheken
6. Een beweging: het gaat om een cultuurverandering waarin meertaligheid normaal wordt, gedragen door alle overheidslagen

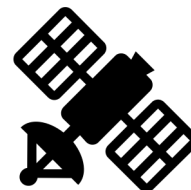
17

Opdracht 3 – Visie

➤ Wat doe jij / jouw bibliotheek al om de Taalvriendelijke bibliotheek visie te realiseren?

Denk aan:

- Wat doen we dagelijks voor meertalige doelgroepen?
- Voor wie doen we dat specifiek?
- Wat is onze unieke bijdrage?
- Hoe verschilt dat van wat anderen doen?

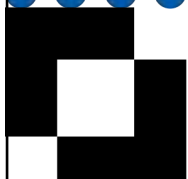
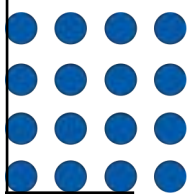

18

Opdracht 3 – Visie

1. Doe samen de Dialoogstarter en noteer voor jezelf ideeën m.b.t. jouw eigen Taalvriendelijke bibliotheek op het gebied van:
 - Attitude
 - Kennis
 - Vaardigheden
2. Welke visie kun jij voor jezelf formuleren m.b.t. de Taalvriendelijke Bibliotheek?

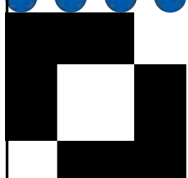
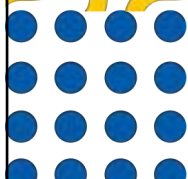
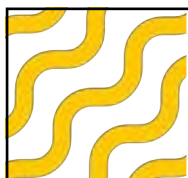
Bijv. *"Wij zorgen dat iedere inwoner, ongeacht taalachtergrond vrij en gelijk toegang heeft tot kennis, verhalen en ontmoeting."*

19

De Taalvriendelijke Bibliotheek Visie OBGZ

"Team Educatie erkent meertaligheid en culturele diversiteit als waardevol. Wij stimuleren ieder kind, leerling en student om zijn eigen (meer)talige identiteit te erkennen en te ontwikkelen en ook die van anderen te waarderen. Wij gebruiken de verschillende talen en culturen om het kind te laten groeien tot zijn of haar volle potentieel in de Nederlandse én de mondiale samenleving."

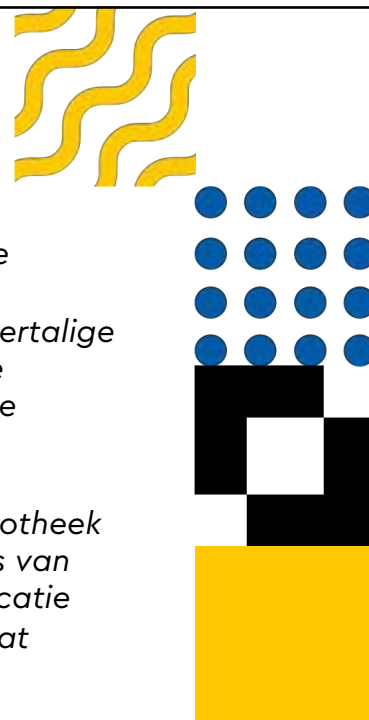

20

Opdracht 4 - Ambities

Dit is je concrete streven - wat je wilt bereiken, bijv.:

- *"In 2030 zijn we dé Taalvriendelijke Bibliotheek van de regio."*
- *"Binnen 3 jaar heeft onze bibliotheek een collectie meertalige boeken en (digitale) media ontwikkeld die zowel in de vestiging als mobiel (school, wijk) ingezet wordt, en de collectie wordt actief gepromoot onder meertalige doelgroepen."*
- *"Wij willen dat in 2 jaar tijd medewerkers van de bibliotheek en verbonden scholen vertrouwd zijn met de principes van meertaligheid, en we standaard meertalige communicatie voeren (informatieborden, website, social media) zodat meertalige doelgroepen zich welkom voelen."*

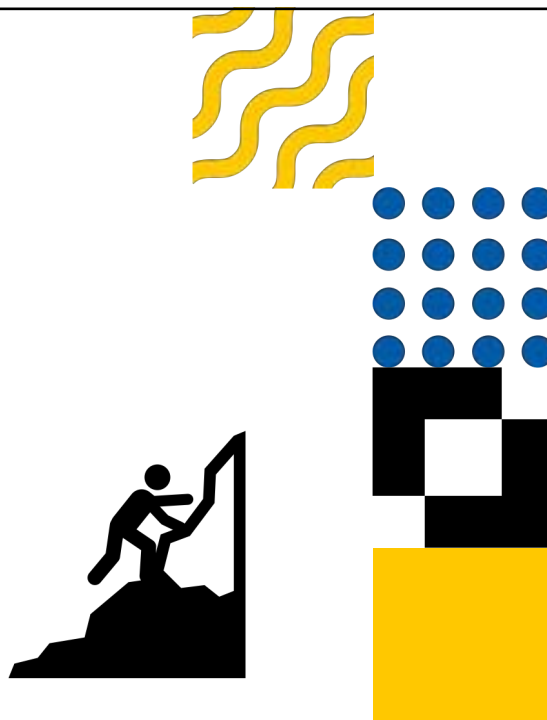

21

Opdracht 4 - Ambities

Bedenk per bouwsteen of domein ambities:

- Leesomgeving & Collectie
- Digitale diensten
- Netwerk & Beleid
- Activiteiten
- Leesmediaplan
- Monitor
- Expertise

22

Een voorbeeld: Ambities van een POI

Een organisatie waar iedereen welkom is, ongeacht de taal die hij of zij spreekt en waar men probeert elkaar te verstaan en te begrijpen.

Een organisatie waar het duidelijk is dat de (moeder)taal deel uit maakt van je identiteit en waar medewerkers positief staan tegenover meertaligheid.

Een organisatie waar medewerkers deskundig zijn op het gebied van meertaligheid en in staat zijn die toe te passen.

Een organisatie waar gespeeld en geëxperimenteerd kan worden met taal en waar verhalen worden verteld en gedeeld.

23

Opdracht 5 - Strategie en prioriteiten

Maak de ambities concreet:

1. Analyseer: waar sta je nu?
 - Wat heb je al?
 - Wat mis je nog?
 - Wat zijn kansen?
 - Wat zijn belemmeringen?
2. Bepaal de strategische richting
 - Wat moet als eerste?
 - Wat vraagt samenwerking?
 - Waar heb je middelen voor nodig?
 - Wat kan morgen al plaatsvinden/gebeuren?

24

Opdracht 6 - Acties

Wat – waar – wanneer

- Koppel aan iedere ambitie minimaal één kleine, uitvoerbare actie.

Bijvoorbeeld:

- Start een maandelijkse "meertalige walk-in" voor vragen van inwoners.
- Test een meertalige bewegwijzering-pilot op één locatie.
- Inventariseer binnen 4 weken welke medewerkers welke talen spreken.

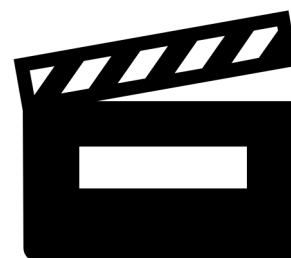
Doen

- Maak een lijst met 6–10 eerste acties
- Zorg dat ze laagdrempelig en direct uitvoerbaar zijn.

25

Piramide van Daniël Kim

Wat inspireerde je vandaag?
Waar start jij morgen mee?

26

